

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze ve složení předsedkyně senátu Mgr. Marcela Tuscanyová a soudkyně JUDr. Marta Chrastilová a JUDr. Eva Hodanová, rozhodl ve věci žalobkyně [údaje o účastníkovi] advokátem [údaje o zástupci] proti žalovanému INKO trade s.r.o., Hodkovická 981/42, Liberec 6, IČ 25030507, o zaplacení Kč 441.467 s přísl., o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, č.j. 37 Cm 232/2009-59 ze dne 20. října 2009

takto:

Rozsudek se zrušuje a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 20.10.2009 soud prvního stupně zamítl vzájemný návrh, kterým se domáhala žalobkyně na žalovaném zaplacení Kč 441.467, 29 s příslušenstvím náhrady škody, vzniklé jí při přepravě prováděné žalovaným odcizením části zásilky. V odůvodnění rozsudku soud zejména uvedl, že z žaloby žalovaného v řízení u Okresního soudu v Kladně sp.zn. 7 C 223/2007, ze smlouvy o přepravě č. 1302/1/519, všeobecných podmínek ke smlouvě má prokázáno, že žalobkyně se se žalovaným dohodla na provedení přepravy zboží vozidlem žalovaného z místa nakládky TATUNG CZECH s.r.o. Plzeň do místa vykládky ALBA PLC Cortonwood, Business Park, Cortonwood Drive, S 731AA Brampton, Velká Británie, za sjednanou cenu Kč 53.000. Termín nakládky byl sjednán na 6.1.2007 do 12.00 hod., termín vykládky na 9.1.2007 v 8.00 hod. Cenu přepravy žalovaný žalobkyni vyúčtoval fakturou č. 03070025 z 8.1.2007 ve výši Kč 53.000 s DPH. Dopisem ze dne 9.1.2007 žalovaný žalobkyni oznámil odcizení 44 ks televizorů z předmětné zásilky. Ze záznamu policie v South Yorkshire, z mezinárodního nákladního listu č. CZ 2049752 a balicího listu č. 06012007/HS3 ze dne 5.1.2007 má soud prokázáno, že ze zásilky přepravované žalovaným došlo v noci z 8.1.2007 na 9.1.2007 k odcizení části zásilky 44 ks televizorů. K dodání zbývajících částí dodávky došlo dne 9.1.2007. Žalobkyně svůj nárok na náhradu škody uplatnila v řízení, zahájeném žalovaným o zaplacení přepravného z předmětné přepravní smlouvy dne 1.10.2007, vzájemným návrhem, doručeným soudem dne 14.2.2008.

S odkazem na ustanovení čl. 1 odst. 1 vyhl.č. 11/1975 Sb. o Úmluvě o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR), dále jen Úmluva CMR, vztah uplatněný vzájemným návrhem posoudil podle této Úmluvy.

Zabýval se promlčením nároku, uplatněného vzájemnou žalobou podle čl. 32 Úmluvy CMR. V posuzovaném případě má soud prokázáno, že zásilka přepravovaná žalovaným byla příjemci předána dne 9.1.2007, vzájemný návrh byl žalobkyní podán u soudu dne 14.2.2008, po uplynutí roční promlčecí doby stanovené v čl. 32 odst. 1 Úmluvy CMR a v rozporu s ustanovením čl. 32 odst. 4 Úmluvy CMR. Soud proto žalobu v celém rozsahu zamítl a neshledal ani důvody pro rozhodnutí věci rozsudkem pro zmeškání, jak v řízení navrhovala žalobkyně.

S ohledem na ustanovení čl. 32 odst. 3 Úmluvy CMR se soud zabýval možností aplikace ustanovení § 404 obch.zák. na posuzovaný případ, dospěl však k závěru, že účinky zmíněné v citovaném ustanovení lze přiznat pouze řádnému vzájemnému návrhu. Za situace kdy nedošlo k prolongaci roční promlčecí doby pro uplatnění nároku žalobkyně na náhradu škody, nelze vzájemný návrh považovat za řádný protinávrh, způsobilý vyvolat účinky zmíněné v citovaném ustanovení.

Vzhledem k uvedeným závěrům soud v řízení neprováděl další žalobkyní navrhované důkazy, které by byly nadbytečné. Zavinění žalovaného ve formě úmyslu žalobkyně v řízení netvrdila a existence zavinění ve formě úmyslu neplatí ani z provedených důkazů. Z korespondence

společnosti S Shaw & Co. ze dne 14.9.2007 a 30.11.2007, z vyjádření řidiče, z mezinárodního nákladního listu a potvrzení o šetření policie v South Yorkshira čts. C/4081 /2007 má soud prokázáno, že dopravce se zásilkou dorazil do sjednaného místa dodání dne 8.1.2007, den před smluveným termínem dodání dne 9.1.2007 v 8.00 hod., kdy řidič následně zaparkoval na základě instrukcí ostrahy vozidlo s nákladem na parkovišti s kamerovým systémem. Podle názoru soudu nelze v takovém jednání řidiče spatřovat úmysl umožnit třetím osobám odcizit část zásilky.

Za tohoto stavu soud žalobu zamítl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř. s tím, že žalovanému, který byl v řízení úspěšný, nevznikly náklady řízení tak, že jejich náhradu žádnému z účastníků řízení nepřiznal.

V odvolání žalobkyně uvedla, že podle jejího názoru nárok uplatněný vzájemným návrhem promlčen není. Ve smyslu ustanovení čl. 32 odst. 3 Úmluvy CMR došlo ke stavení promlčecí doby dle ustanovení § 404 odst. 1 obch.zák. v den, kdy žalovaný podal proti žalobkyni ze stejné přepravní smlouvy žalobu o zaplacení přepravného. V daném případě byla dne 1.10.2007 podána žalovaným u Okresního soudu v Kladně sp.zn. 7 C 223/2007 žaloba o zaplacení přepravného ze smlouvy o přepravě věci, při níž došlo k částečnému odcizení zásilky. V tento den došlo ke stavení promlčecí doby pro nárok žalobkyně na náhradu škody, vzniklé při stejné přepravě, uplatněný žalobkyni u soudu dne 14.2.2008. Žalobkyně má za to, že tento její výklad nebrání smyslu ustanovení čl. 32 odst. 4 Úmluvy CMR, neboť ustanovení § 404 obch.zák. se vztahuje pouze na nároky vyplývající z téže smlouvy, nebo ze souvisejících smluv. Podle názoru žalobkyně nárok není promlčen rovněž z důvodu, že ke škodní události došlo takovým jednáním žalovaného, které je možno považovat za hrubou nedbalost, rovnající se úmyslu, a tedy ve smyslu ustanovení čl. 32 odst. 1 Úmluvy CMR je v daném případě nutné aplikovat tříletou promlčecí dobu. Z tohoto důvodu navrhovala žalobkyně k důkazu výslech řidiče. Žalobkyně navrhovala provedení dalších důkazů k prokázání průběhu předmětné přepravy a k výši vzniklé škody, které soud prvního stupně neprovedl. Žalobkyně má proto za to, že řádně nebyl zjištěn skutkový stav věci a nebyly prokázány rozhodné skutečnosti. Soudu prvního stupně vytýká i další procesní pochybení. Podle názoru žalobkyně se jednalo o překvapivé rozhodnutí. Soud neseznámil účastníky se svým právním názorem a tím znemožnil žalobkyni řádně uplatnit své nároky. Dále soudu prvního stupně vytýká to, že vycházel z důkazů v cizím jazyce, které tak neměly být jako nepřijatelné k důkazům vůbec připuštěny. Pro úplnost uvádí, že soud prvního stupně se nevypořádal s návrhem žalobkyně na vyhlášení rozsudku pro zmeškání. Navrhuje z uvedených důvodů, aby rozhodnutí bylo odvolacím soudem zrušeno a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí soudu prvního stupně podle § 212 a § 214 odst. 2, písm. d) o.s.ř. a dospěl k závěru, že nejsou podmínky ani pro jeho potvrzení, ani pro jeho změnu.

Žalobkyně se domáhala vzájemným návrhem, doručeným soudu dne 14.2.2008, náhrady škody v řízení o zaplacení přepravného Kč 63.070 za provedení přepravy na základě přepravní smlouvy, uzavřené mezi žalovaným a žalobkyni pod č. 1302/1/5/519 dne 5.1.2007, zahájeném žalovaným u Okresního soudu v Kladně dne 1.10.2007. Nárok žalobkyně uplatněný vzájemným návrhem je nárokem na náhradu škody ze stejné smlouvy, spočívající v částečné ztrátě zásilky 44 ks televizorů jejím odcizením v noci z 8.1.2007 na 9.1.2007, kdy řidič odstavil vozidlo s nákladem na nehlídaném parkovišti s kamerovým systémem.

Soud prvního stupně, aniž se zabýval uplatněným nárokem věcně, zamítl vzájemný návrh žalobkyně pro promlčení jím uplatněného nároku na náhradu škody dle ustanovení čl. 32 odst. 1, písm. a) Úmluvy CMR, když neshledal podmínky pro použití ustanovení § 404 obch.zák. ve smyslu ustanovení čl. 32 odst. 3 Úmluvy CMR z důvodu, že vzájemný návrh nebyl uplatněn řádně dle ustanovení čl. 32 odst. 4 Úmluvy CMR, proto vzájemný návrh v celém rozsahu zamítl.

Odvolací soud se s uvedenými závěry soudu prvního stupně neztotožnil.

Pokud jde o skutkový stav věci odvolací soud stejně jako soud prvního stupně z jím provedených důkazů, smlouvou č. 1302/1/5/519 ze dne 5.1.2007, mezinárodním nákladním listem č. CZ 2049752, obsahem spisu Okresního soudu v Kladně sp.zn. 7 C 223/2007 a nesporným tvrzením účastníků zjistil, že žalobkyně se žalovaným uzavřela smlouvu na provedení přepravy zboží vozidlem žalovaného z místa nakládky TATUNG CZECH s.r.o. Plzeň, Česká republika, do místa vykládky ALBA PLC Cortonwood, Business Park, Cortonwood Drive, S 731AA Brampton, Velká Británie, za sjednanou cenu Kč 53.000. Termín nakládky byl sjednán na 6.1.2007 do 12.00 hod., termín vykládky na 9.1.2007 v 8.00 hod. Cenu přepravy žalovaný žalobkyni vyúčtoval fakturou č. 03070025 z 8.1.2007 ve výši Kč 53.000 s DPH ve výši Kč 63.070. V noci z 8.1.2007 na 9.1.2007 došlo k odcizení části zásilky 44 ks televizorů. K dodání zbývající části dodávky došlo dne 9.1.2007. Žalobkyně svůj nárok na náhradu škody uplatnila v řízení, zahájeném žalovaným o zaplacení přepravného z předmětné přepravní smlouvy dne 1.10.2007, vzájemným návrhem, doručeným soudem dne 14.2.2008.

Pokud jde o právní posouzení uplatněného nároku na náhradu škodu, soud prvního stupně správně ve smyslu ustanovení § 756 obch.zák. a čl. 1 odst. 1 Úmluvy CMR použil na posuzovaný případ ustanovení mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, a která byla uveřejněna ve Sbírce zákonů.

Obsahem spisu je osvědčeno, že v průběhu řízení a zejména při projednání věci dne 25. října 2009 soud prvního stupně, v rozporu s ustanovením § 118a odst. 2 o.s.ř., neseznámil účastníky se svým právním názorem, s tím, že se nebude zabývat uplatněným nárokem věcně, ale je nutné posuzovat promlčení nároku dle čl. 32 Úmluvy CMR. V návaznosti na to nepoučil přítomné účastníky k doplnění příslušných tvrzení a důkazů, čímž účastníkům znemožnil uplatnit relevantní námitky, týkající např. stavení promlčecí doby, či prolongace promlčecí doby. Ve svém důsledku svým nesprávným postupem v řízení vystavil soud prvního stupně účastníky překvapivému rozhodnutí, představujícímu vadu řízení, která mohla mít vliv na správnost vydaného rozhodnutí.

Odvolací soud dal za pravdu odvolateli i v tom, že soud prvního stupně prováděl některé listinné důkazy (uvedené na čl. 36 – 40 a 42 – 45), nikoli v českém, ale v anglickém jazyce, které pak v odůvodnění rozsudku hodnotil a vyvozoval z nich závěry o skutkovém stavu věci, čímž rovněž zatížil řízení vadou, která mohla mít vliv na správnost vydaného rozhodnutí.

Odvolací soud se dále neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o promlčení vzájemným návrhem uplatněného nároku.

Podle ustanovení čl. 32 odst. 1 písm. a) Úmluvy CMR nároky z přeprav, na něž se vztahuje tato Úmluva, se promlčují za jeden rok. V případě úmyslu nebo takového zavinění, které se podle práva soudu, u něhož se právní věc projednává, považuje za rovnocenné úmyslu, je promlčecí doba tříletá. Promlčecí doba počíná běžet při částečné ztrátě zásilky, při jejím poškození, nebo při překročení dodací lhůty dnem vydání zásilky.

Podle odstavce 3 citovaného ustanovení, s výjimkou ustanovení odstavce 2, řídí se stavení běhu promlčecí doby právem platným u soudu, u něhož se právní věc projednává. Totéž platí i pro přerušení promlčení.

Podle ustanovení § 404 odst. 1 obch.zák., bylo-li právo, jež podléhá promlčení, uplatněno v soudním nebo rozhodčím řízení ve formě protinároku, přestává u něho běžet promlčecí doba dnem, kdy bylo zahájeno soudní nebo rozhodčí řízení ohledně práva, proti němuž protinárok směřuje, jestliže se jak nárok, tak i protinárok vztahují k téže smlouvě nebo k několika smlouvám uzavřeným na základě jednoho jednání nebo několika souvisejících jednání.

Jak je výše uvedeno, v řízení bylo zjištěno, že žalobkyně se domáhala vzájemným návrhem na náhradu škody, doručeným soudem dne 14.2.2008, v řízení o zaplacení přepravného Kč 63.070 za provedení přepravy na základě přepravní smlouvy, uzavřené mezi žalovaným a žalobkyní pod č.

1302/1/5/519 dne 5.1.2007, zahájeném žalovaným u Okresního soudu v Kladně dne 1.10.2007. Dne 1.10.2007 tak došlo ke stavení promlčecí doby ohledně uplatnění protinároku žalobkyně vzájemným návrhem, došlým soudu dne 14.2.2008. Do uvedeného dne se proto protinárok žalobkyně nepromlčel a soud prvního stupně nesprávně z důvodu jeho promlčení žalobu zamítl.

Pro úplnost pak odvolací soud uvádí, že soud prvního stupně v napadeném rozsudku zaujímá stanovisko k jednání řidiče, při kterém vznikla škoda ztrátou části zásilky, jež je v rozporu s judikaturou českých soudů, např. rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové ve věcech sp.zn. 34 Cm 125/2001, 34 Cm 233/1997, Vrchního soudu v Praze sp.zn. 12 Cmo 384/2007, i judikaturou zahraničních soudů, např. rozsudek OLG Mnichov z 12.5.1989 – 23 U 2248/88 – Transportrecht 1990, str. 427, rozsudek OLG Hamm z 6.1.1997 – 18 U 92/96 – Transportrecht 2000, str. 179, rozsudek OLG Mnichov z 27.10.2000 – 23 U 1698/96 – Transportrecht 2001, str. 125 apod., ve které bylo posuzováno jednání dopravce, který ponechá vozidlo přes noc zaparkované na nezabezpečeném, nehlídaném parkovišti, nebo na volném prostranství, na komunikaci apod. za hrubou nedbalost, rovnající se úmyslu. Uvedené závěry vycházejí z právní teorie a praxe k výkladu čl. 17 Úmluvy CMR (srov. např. Pavel Sedláček: Úmluva CMR (komentář) Mezinárodní silniční nákladní doprava, 1. VOX a.s. - Nakladatelství, 2009), podle kterého v uvedeném článku je zakotvena zásadní povinnost péče dopravce u zásilku, kterou převezme k přepravě, tedy odpovědnost i za její neohrožování, ať už vlastní činností, nebo i vnějšími vlivy. Povinnost péče znamená, že dopravce je povinen starat se o zásilku po dobu, po níž se u něho zásilka nachází, kdy je povinen učinit všechny předpokládané činnosti, které jsou zpravidla s přepravou spojeny, a které představují řádnou péči o zásilku a řádné nakládání s ní v zájmu zabránění škodě na zásilce. Dopravce musí při tom vyvinout veškeré úsilí k tomu, aby zásilka nebyla vystavena nebezpečí její ztráty nebo poškození. Musí učinit všechno, aby ke ztrátě, odcizení, krádeži, či poškození nedošlo. V posuzovaném případě umístění vozidla přes noc na nehlídaném parkovišti, sice opatřeným kamerovým systémem, nepředstavuje překážku, která by byla dostatečně způsobila zamezit třetím osobám vozidlo poškodit a odcizit z něho zboží a nesvědčí proto o řádné péči dopravce za svěřenou zásilku ve smyslu citovaného ustanovení. Takovou činnost dopravce v posuzovaném případě je nutno v souladu s citovanou judikaturou kvalifikovat za jednání v hrubé nedbalosti, rovnající se úmyslu.

Z uvedeného je zřejmé, že v daném případě soud prvního stupně nesprávně právně hodnotil promlčení nároku žalobkyně, uplatněného vzájemným návrhem, a rovněž řízení zatížil vadami, v důsledku kterých je napadený rozsudek nesprávný. Je proto dán důvod k jeho zrušení podle § 219a odst. 1, písm. a) o.s.ř. a podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. k vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Při novém projednání věci je soud prvního stupně vázán právními závěry odvolacího soudu ohledně promlčení uplatněného nároku, proto se bude zabývat věcným posouzením uplatněného práva na náhradu škody podle příslušných ustanovení Úmluvy CMR. V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud prvního stupně i o nákladech odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Praha 22. června 2010

Mgr. Marcela Tuscanyová
předsedkyně senátu